

Rupsenbeschrijvingen I.

De beschrijvingen van rupsen in vele entomologische werken zijn in den regel vrij kort, in tegenstelling met de vrij uitvoerige beschrijvingen, welke aan de imagines gewijd worden. Waar de imagines het doel der meeste verzamelaars zijn, en de handboeken uit den aard der zaak ook in de eerste plaats met de volkomen insecten rekening houden, is het wel te begrijpen, dat de rupsen en poppen vrij kort behandeld worden. Ook valt het bij vergelijking der rupsenbeschrijvingen op, hoe dikwijls deze elkanders copieën zijn. Zoo kan een enkele vluchtige beschrijving, wellicht naar een enkel voorwerp lang geleden vervaardigd, soms de eenige zijn, waarover wij beschikken. Vergelijkt men met zulke gevallen de vaak meesterlijke beschrijvingen, welke b.v. door verschillende schrijvers in SEPP's „Nederlandsche Insecten” en inzonderheid door Mr. A. BRANTS ook in de 3de Serie van genoemd standaardwerk gepubliceerd zijn, dan ziet men eerst recht, hoe veel op dit gebied nog te doen valt.

Daar ik geregeld rupsen uit het ei kweek, en dan gewoonlijk over een aantal individuen beschik, heb ik gemeend, geen onnut werk te verrichten, door af en toe in de Entomologische Berichten beschrijvingen daarvan te publiceeren, wanneer ik meen, dat de elders gegevene kunnen worden verbeterd, of aangevuld. Ik zal mij daarbij vooral toeleggen op het in het licht stellen van het karakteristieke van elke soort, teneinde daardoor de herkenning gemakkelijker te maken. Uit den aard der zaak is hierbij de beschrijving van het volwassen dier hoofdzaak. Biologische bijzonderheden, die mij zijn opgevallen, zullen mede vermeld worden.

I. *Cucullia umbratica* L.

Volwassen rups. Lengte ruim 5 cM. Naakte Noctuidenrups. ¹⁾ Zwartachtig bruin, eenigszins geelstrepig, vooral

---

¹⁾ Daar deze beschrijvingen voor entomologen bestemd zijn, begrijpt ieder daarvan wel, wat b.v. „naakte Noctuidenrups” beteekent. Zulk eene rups is dus b.v. 16-pootig en draagt wel enkele haren, doch is niet harig.

op de achterste ringen, kop zwart, toppen der buikpooten en naschuiers wit.

Nadere omschrijving. Kop dofzwart, of bruin met zeer veel zwart geteekend (bijna zwart). Grondkleur van het lichaam vuil geelachtig, of groenachtig grijsbruin, met veel zwart geteekend, welke laatste kleur zoodanig de overhand kan krijgen, dat het dier, behoudens de gele langstreping, ongeveer geheel bruinzwart wordt. Bij de lichtst gekleurde exemplaren (met het minste zwart dus) ziet men, dat het zwart in den vorm van talrijke stippen en meest dwars verloopende streepjes optreedt, welke weder grootere vlekken kunnen samenstellen. In de lengte loopen over het lichaam 7 okergele lijnen, welke echter voor een groot deel door de zwarte teekening verduisterd worden. De benedenste, die onder de stigmata doorloopt, is de duidelijkste en dan nog het sterkst sprekend op de voorste en vooral op de twee achterste ringen. De vijf andere lijnen loopen weinig in het oog, zijn soms, vooral op de middelste ringen, niet te zien. Op de beide laatste ringen wordt de middelste lijn, evenals de benedenste lijnen, breeder en duidelijk, zoodat het achtereinde van de rups zeer kennelijk met drie okergele langlijnen geteekend is. Stigmata zwart, elk door een zwart vlekje omgeven. Buik glanzig, groenachtig zwart. Borstpooten zwart. Buikpooten en naschuiers glimmend zwart met wit uiteinde en zwarte haakjes (zeer karakteristiek!). De oppervlakte der huid lijkt op segrijnleer.

Biologie. Deze rups is krachtig en vlug, krult zich bij aanrakingforsch op, eet haastig. Zij schijnt zich overdag te verbergen, want men vindt haar zelden, ofschoon de vlinder algemeen is, o. a. tegen palen en stammen. Als voedsel vind ik vermeld melkdistel (*Sonchus*); MEYRICK geeft ook *Lactuca* op. Ik nam waar, dat ook paardebloembladeren (*Taraxacum officinale*) met dezelfde graagte genuttigd worden. SNELLEN geeft van de rups op, dat zij in Juli en Augustus voorkomt. Dat zal ook wel de regel zijn, daar de vlinder voornamelijk in Juni en Juli wordt aangetroffen. De vliegtijd duurt echter langer en wel, volgens mijne collectie, van ruim half (20) Mei tot begin September. Ik geloof niet, dat er twee generaties zijn. De boven beschreven rupsen stam-

men af van een in Augustus te Putten gevangen wijfje, dat gemakkelijk eieren legde. Thans, 1 October, zijn de rupsen volwassen. Op 3 Augustus j.l. vond mijn zoon te Garderen eene rups over den grond kruipen; deze bleek echter geïnfecteerd te zijn.

Putten (Veluwe).

J. TH. OUDEMANS.

Verzoek toezending ter determinatie van *Raphidia's*.

Bij het nazien der *Raphidia's* in de voormalige collectie VAN DEN BRANDT, bleek het mij, dat dit materiaal opnieuw een verrassing opleverde en er hoogst waarschijnlijk eene soort bij is, die tot nu toe nog niet als inlandsch bekend was. Voor ik echter dezen nieuwen burger van ons vaderland als deugdelijk Nederlander erkennen wil, is het noodzakelijk een grooter aantal exemplaren bijeen te vergaren. De variabiliteit in nervatuur is zoodanig, dat men slechts, door vele exemplaren te vergelijken, tot afdoende resultaten kan komen, terwijl toch op die nervatuur de determinatie geschieden moet.

Daarom richt ik het vriendelijk verzoek aan alle Nederlandsche entomologen, te willen nazien, wat zij van dit genus in hunne collectie hebben en mij dit materiaal ter revisie te willen toezenden. Vooral ook is het voor mij van belang te weten, of de exemplaren reeds vroeger door H. ALBARDA of V. D. WEELE gedetermineerd zijn en, wat ALBARDA betreft, wanneer die determinatie is geschied. De opvattingen van ALBARDA zijn toch gewijzigd, toen hij, na de publicatie van zijn lijst van Nederlandsche Neuroptera in 1889, twee jaar later zijn „Révision de Raphidides” publiceerde, terwijl hij voor de bewerking van die revisie niet weer opnieuw alle Nederlandsch materiaal tot zijn beschikking heeft gehad.

Van de resultaten van dit onderzoek hoop ik verslag te doen in de Entomologische Berichten, of in het Tijdschrift.

Amsterdam,

D. MAC GILLAVRY.